Biblickí obri

Pentateuch

V tých časoch boli na zemi obri, a aj potom, keď synovia Boží vchádzali k ľudským dcéram a tie im rodili deti, stali sa z nich mocní muži, ktorí boli od pradávna slávni muži. Genesis 6:4

A tam sme videli obrov, synov Anákových, ktorí pochádzajú z obrov. Boli sme v našich očiach ako kobylky, a takí sme boli aj v ich očiach. Numeri 13:33

V minulosti tam bývali Emi, veľký, početný a urastený ľud ako Anakiti; aj oni boli považovaní za obrov ako Anakiti; Moábčania ich však nazývajú Emi. Deuteronómium 2:10-11

Deuteronómium 2:19-21
A keď sa priblížiš k Ammončanom, netlač im do nútenia a nezasahuj do nich, lebo ti nedám do vlastníctva krajinu Ammončanov, lebo som ju dal do vlastníctva Lótovým synom. Aj tá bola považovaná za krajinu obrov. V dávnych dobách v nej bývali obri. Ammončania ich volajú Zamzummmimovia. Bol to veľký, početný a vysoký ľud ako Anakimčania. Hospodin ich však pred nimi vyhubil. Prepadli ich a usadili sa na ich mieste.

Lebo zo zvyšku obrov zostal iba Óg, kráľ Bášanu; hľa, jeho posteľ bola železná posteľ; nie je či nie je v Rabbe synov Ammonových? Deväť lakťov mala dĺžku a štyri lakte šírku podľa lakťa muža. A túto krajinu, ktorú sme vtedy vlastnili, od Aroeru, ktorý je pri rieke Arnon, a polovicu vrchu Gileád s jeho mestami, som dal Rúbenovcom a Gádovcom. A zvyšok Gileádu a celý Bášan, kráľovstvo Óga, som dal polovici kmeňa Manašeho, celú oblasť Argob s celým Bášanom, ktorý sa volal krajina obrov. Deuteronómium 3:11-13

História

A pobrežie Óga, kráľa Bášanu, ktorý patril k zvyškom Obrov, ktorí bývali v Aštarote a v Edrei, Jozua 12:4

Celé kráľovstvo Óga v Bášane, ktorý kraľoval v Aštarote a v Edrei, ktorý zostal zo zvyšku obrov, lebo ich Mojžiš pobil a vyhnal. Jozua 13:12

A hranica tiahne sa údolím Ben-Hinnom na južnú stranu Jebuzejcov, čo je Jeruzalem, a hranica vystupuje na vrchol vrchu, ktorý leží pred údolím Ben-Hinnom na západe, na konci údolia Refaitov na severe. Jozua 15:8

Jozua im odpovedal: „Ak si veľký ľud, vyjdi do lesnatej krajiny a tam si vyrúb zeleň v krajine Perizejcov a Refaimov, ak je pre teba vrch Efraimský priúzky.“ Jozua 17:15

A hranica zostupovala na koniec vrchu, ktorý leží pred údolím Ben-Hinnom, a ktorý je v údolí Refaimov na severe, a zostupovala do údolia Ben-Hinnom, na strane Jebuzejcov na juhu, a zostupovala do En-Rogelu, Jozua 18:16

1. Samuelova 17
1 Filištínci zhromaždili svoje vojská do boja a zhromaždili sa v Sochu, ktoré patrí Júdsku, a utáborili sa medzi Sochom a Azekou v Efes-Dammíme.
2 Saul a izraelskí muži sa zhromaždili, utáborili sa v údolí Ela a zoraďovali sa do boja proti Filištíncom.
3 Filištínci stáli na vrchu z jednej strany a Izrael stáli na vrchu z druhej strany; medzi nimi bolo údolie.
4 Z tábora Filištíncov vyšiel bojovník menom Goliáš z Gátu, vysoký šesť lakťov a piaď.
5 Na hlave mal medenú prilbu a bol vyzbrojený pancierom, ktorý vážil päťtisíc šeklov medi.
6 Na nohách mal medené chrániče nôh a medzi plecami medený terč.
7 A driek jeho kopije bol ako tkáčsky návoj a hrot jeho kopije vážil šesťsto šeklov železa. Pred ním išiel štítonoš.
8 Potom sa postavil a volal k izraelským vojskám a povedal im: „Prečo ste vyšli zoraďovať sa do boja? Nie som azda ja Filištínec a vy sluhovia Saulovi? Vyberte si muža a nech zostúpi ku mne.“
9 Ak bude môcť so mnou bojovať a zabiť ma, budeme vašimi sluhami. Ak ho však premôžem a zabijem ho, budete vy našimi sluhami a budete nám slúžiť.
10 Filištínec povedal: „Dnes sa vyzývam na izraelské vojsko. Dajte mi muža, aby sme bojovali spolu.“
11 Keď Saul a celý Izrael počuli tie Filištínove slová, zľakli sa a veľmi sa zľakli.
12 Dávid bol synom Efratejca z Betlehema v Júdu, ktorý sa volal Izai, a mal osem synov. Ten muž chodil medzi ľudí ako starý muž za Saulových čias.
13 Traja najstarší synovia Izaiho išli a nasledovali Saula do boja. Mená jeho troch synov, ktorí išli do boja, boli: prvorodený Eliab, druhý po ňom Abinadab a tretí Šama.
14 Dávid bol najmladší a traja najstarší nasledovali Saula.
15 Dávid sa však vrátil od Saula, aby pásol ovce svojho otca v Betleheme.
16 Filištínec sa blížil ráno i večer a stával tam štyridsať dní.
17 A Izaj povedal svojmu synovi Dávidovi: „Vezmi pre svojich bratov efu praženého zrna a týchto desať chlebov a bež s tým do tábora k svojim bratom.“
18 A týchto desať syrov zanes veliteľovi ich tisíca a pozri sa, ako sa darí tvojim bratom, a prijmi ich záväzok.
19 Saul, oni a všetci izraelskí muži boli v údolí Ela a bojovali s Filištíncami.
20 Dávid vstal skoro ráno, nechal ovce pastierovi a vzal ich a išiel, ako mu prikázal Izai. Prišiel k zákopu, keď vojsko vychádzalo do boja a kričalo k boju.
21 Izrael a Filištínci sa totiž zoraďovali do boja, vojsko proti vojsku.
22 Dávid nechal svoj voz v rukách správcu voza, rozbehol sa k vojsku a prišiel pozdraviť svojich bratov.
23 A keď sa s nimi rozprával, hľa, vystúpil z filištínskych vojsk bojovník, Filištínec z Gátu, menom Goliáš, a hovoril tie isté slová. Dávid ich počul.
24 A všetci izraelskí muži, keď uvideli toho muža, utiekli pred ním a veľmi sa zľakli.
25 Izraeliti povedali: „Videli ste tohto muža, ktorý vystupuje? Vystupuje, aby hanobil Izrael. Toho, kto ho zabije, kráľ obohatí veľkým bohatstvom, dá mu svoju dcéru a jeho otcov dom v Izraeli prepustí.“
26 Dávid sa opýtal mužov, ktorí stáli pri ňom: „Čo sa stane mužovi, ktorý zabije tohto Filištínca a sníme tak potupu z Izraela? Kto je ten neobrezaný Filištínec, že hanobí vojská živého Boha?“
27 A ľud mu odpovedal takto: „Toto sa stane mužovi, ktorý ho zabije.“
28 Jeho najstarší brat Eliab počul, ako hovoril s mužmi, a Eliab sa rozhneval na Dávida a povedal: „Prečo si sem prišiel? A s kým si nechal tých pár oviec na púšti? Poznám tvoju pýchu a zlomyseľnosť tvojho srdca, lebo si prišiel, aby si videl bitku.“
29 Dávid povedal: „Čo som to urobil? Či nie je dôvod?“
30 Potom sa odvrátil od neho k inému a hovoril tými istými slovami. A ľud mu odpovedal ako predtým.
31 Keď sa dozvedeli Dávidove slová, zopakovali ich Saulovi a on si ho zavolal.
32 Dávid povedal Saulovi: „Nech nikto kvôli nemu neochabuje! Tvoj služobník pôjde a bude bojovať s týmto Filištínom.“
33 Saul povedal Dávidovi: „Nemôžeš ísť proti tomuto Filištínovi a bojovať s ním, lebo si ešte len chlapec a on je bojovník od mladosti.“
34 Dávid povedal Saulovi: „Tvoj služobník pásol ovce svojho otca. Keď prišiel lev a medveď a uchmatol ovcu zo stáda,

35 Vyšiel som za ním, bil som ho a vytrhol som mu to z úst. Keď sa však proti mne postavil, chytil som ho za bradu, bil som ho a zabil som ho.
36 Tvoj služobník zabil leva aj medveďa. Tento neobrezaný Filištínec bude ako jeden z nich, lebo pobúril vojská živého Boha.
37 Dávid ďalej povedal: „Hospodin, ktorý ma vyslobodil z laby leva a z laby medveďa, on ma vyslobodí aj z ruky tohto Filištínca.“ Saul povedal Dávidovi: „Choď a Hospodin nech je s tebou.“
38 Saul dal Dávidovi svoju zbroj, na hlavu mu dal medenú prilbu a obliekol ho aj do panciera.
39 Dávid si opásal meč na zbroj a pokúsil sa ísť, lebo to ešte nevyskúšal. Dávid však povedal Saulovi: „Nemôžem v tom ísť, lebo som to ešte nevyskúšal.“ Dávid si to odložil.
40 Vzal si do ruky palicu, vybral si z potoka päť hladkých kameňov a vložil ich do pastierskej tašky, ktorú mal, do mošny; v ruke mal aj prak a priblížil sa k Filištínovi.
41 Filištínec prišiel a priblížil sa k Dávidovi, a muž, ktorý niesol štít, išiel pred ním.
42 Keď sa Filištínec obzrel a uvidel Dávida, opovrhol ním, lebo bol ešte len mladík, ryšavý a peknej tváre.
43 Filištínec povedal Dávidovi: „Či som pes, že ideš na mňa s palicami?“ Filištínec preklínal Dávida svojimi bohmi.
44 Filištínec povedal Dávidovi: „Poď ku mne a dám tvoje telo nebeskému vtáctvu a poľnej zveri.“
45 Dávid povedal Filištínovi: „Ty ideš ku mne s mečom, kopijou a štítom, ale ja idem k tebe v mene Hospodina zástupov, Boha izraelských vojsk, ktorému si sa vyhrešil.“
46 Dnes ťa Hospodin vydá do mojej ruky, zbijem ťa a odseknem ti hlavu a dnes vydám mŕtvoly filištínskeho vojska nebeskému vtáctvu a divej zveri zeme, aby celá zem poznala, že v Izraeli je Boh.
47 A celé toto zhromaždenie bude vedieť, že Hospodin nezachraňuje mečom a kopijou, lebo boj je Hospodinov a on vás vydá do našich rúk.
48 Keď Filištínec vstal a prišiel a priblížil sa, aby sa stretol s Dávidom, Dávid sa ponáhľal a bežal k vojsku, aby sa stretol s Filištínom.
49 Dávid siahol ruku do vreca, vybral odtiaľ kameň, hodil ním z praku a udrel Filištínca do čela, takže sa mu kameň zapichol do čela a on padol tvárou na zem.
50 Dávid teda premohol Filištínca prakom a kameňom, zasiahol Filištínca a zabil ho, ale Dávid nemal v ruke meč.
51 Dávid teda bežal, postavil sa na Filištínca, vzal mu meč, vytiahol ho z pošvy, zabil ho a odsekol mu ním hlavu. Keď Filištínci videli, že ich hrdina je mŕtvy, utiekli.
52 Izraelskí a judskí muži vstali, kričali a prenasledovali Filištíncov až do údolia a k bránam Akaronu. Ranení Filištíncov padali cestou do Šaarajimu, až po Gát a až po Akaron.
53 Izraeliti sa vrátili z prenasledovania Filištíncov a vyplienili im stany.
54 Dávid vzal Filištínovu hlavu a priniesol ju do Jeruzalema, jeho zbroj však uložil do svojho stanu.
55 Keď Saul videl Dávida vychádzať proti Filištíncovi, povedal Abnerovi, veliteľovi vojska: „Abner, čí syn je tento mladík?“ Abner odpovedal: „Ako žiješ, kráľu, neviem to.
56 Kráľ povedal: „Spýtaj sa, čí je syn ten mladík.“
57 Keď sa Dávid vracal po porážke Filištínca, Abner ho chytil a priviedol pred Saula s hlavou Filištínca v ruke.
58 Saul sa ho opýtal: „Čí si syn, mládenče?“ Dávid odpovedal: „Som syn tvojho služobníka Izaiho Betlehemčana.“

A Izbibenob, ktorý bol zo synov Obra, ktorého kopija vážila tristo šeklov medi, opásaný novým mečom, si myslel, že zabije Dávida. Ale Abišaj, syn Ceruje, mu pomohol, zabil Filištínca a zabil ho. Dávidovi muži mu prisahali: „Už s nami nepôjdeš do boja, aby si neuhasil svetlo Izraela.“ Potom sa opäť strhla bitka s Filištíncami v Gobe. Vtedy Chušatčan Sibbechai zabil Safa, ktorý bol zo synov Obra. A opäť strhla bitka v Gobe s Filištíncami, kde Elchanan, syn Jaareoregima, Betlehemčana, zabil brata Goliáša Gátskeho, ktorého palica kopije bola ako tkáčsky návoj. A v Gáte bola ešte bitka. Tam bol muž vysokej postavy, ktorý mal na každej ruke šesť prstov a na každej nohe šesť prstov, teda dvadsaťštyri. Aj on sa narodil Obrovi. Keď sa potupne postavil proti Izraelu, zabil ho Jonatán, syn Šimu, brata Dávidovho. Títo štyria sa narodili Obrovi v Gáte a padli rukou Dávida a rukou jeho sluhov. 2. Samuelova 21:16-22

A potom sa strhla v Gezere vojna s Filištíncami. V tom čase zabil Chušatčan Sibbechai Sippaia, ktorý bol z rodu Obra, a boli pokorení. A opäť strhla vojna s Filištíncami. A Elchanan, syn Jaírov, zabil Lachmiho, brata Goliáša Gatského, ktorého oštep bol ako tkáčsky návoj. A opäť strhla vojna v Gáte, kde bol muž vysokej

postavy, ktorý mal dvadsaťštyri prstov na rukách a nohách, šesť na každej ruke a šesť na každej nohe. A aj on bol synom Obra. Ale keď hanobil Izrael, zabil ho Jonatán, syn Šimu, Dávidovho brata. Títo sa narodili Obrovi v Gáte a padli rukou Dávidovou a rukou jeho sluhov. 1. Kroník 20:4-8

Láme ma zlomeninou za zlomeninou, beží na mňa ako obor. Jób 16:14

Apokryfy

Lebo mocný nepadol pod vplyvom mladíkov, ani ho nezbili synovia Titanov, ani sa na neho neobvinili veľkí obri, ale Judita, dcéra Merariho, ho oslabila krásou svojej tváre. Júdita 16:7

Lebo aj v dávnych dobách, keď hynuli pyšní obri, nádej sveta, ktorému vládla tvoja ruka, unikla v slabej nádobe a zanechala všetkým vekom zárodok pokolenia. Múdrosť Šalamúnova 14:6

Nebol zmierený so starými obrmi, ktorí odpadli v sile svojej hlúposti. Kazateľ 16:7

Ako sa odoberá tuk z pokojnej obety, tak bol Dávid vyvolený z Izraelitov. Hral sa s levmi ako s kozľatami a s medveďmi ako s baránkami. Či nezabil obra, keď bol ešte mladý? A či neodňal potupu ľudu, keď zdvihol ruku s kameňom v praku a zničil pýchu Goliáša? Lebo vzýval Najvyššieho Hospodina a on mu dal silu v pravej ruke, aby zabil toho mocného bojovníka a pozdvihol roh svojho ľudu. Kazateľ 47:2-5

Boli tam obri slávni od počiatku, ktorí boli takí vzrastní a takí zdatní vo vojne. Tých si Hospodin nevyvolil a nedal im cestu poznania. Ale boli zničení, pretože nemali múdrosť, a zahynuli pre svoju vlastnú hlúposť. Baruch 3:26-28

Namiesto neho povstal jeho syn Júda, zvaný Makabejský. Pomáhali mu všetci jeho bratia a všetci, ktorí stáli s jeho otcom, a s radosťou bojovali proti Izraelu. Získal tak svojmu ľudu veľkú česť, obliekol si pancier ako obor, opásal sa bojovým odevom a bojoval, chrániac vojsko mečom. Vo svojich činoch bol ako lev a ako levíča revajúce na korisť. Prenasledoval bezbožných, vyhľadával ich a pálil tých, ktorí trápili jeho ľud. Preto sa bezbožní pred ním chveli zo strachu a všetci, ktorí páchali neprávosť, boli znepokojení, pretože v jeho ruke sa darilo spáse. Zarmútil mnohých kráľov a svojimi činmi potešil Jakuba a jeho pamiatka je naveky požehnaná. Prešiel judskými mestami, vyhubil z nich bezbožných a odvrátil hnev od Izraela. Bol slávny až do konca zeme a prijal k sebe tých, ktorí boli na pokraji záhuby. 1. Makabejcov 3:1-9

Enoch

A všetci ostatní spolu s nimi si vzali ženy a každý si vybral jednu. Začali k nim chodiť a poškvrňovať sa s nimi. Naučili ich čarovať a zaklínať, rezať korene a oboznamovali ich s rastlinami. Oplodnili a porodili veľkých obrov, ktorých výška bola tritisíc lakťov (Elok je severozápadná európska merná jednotka, pôvodne chápaná ako laket', súčet dĺžky predlaktia a natiahnutej ruky. Iné miery lokťa sa rovnajú 27-45 palcom): Ktorí spotrebovali všetok ľudský majetok. A keď ich ľudia už nemohli uživiť, obri sa proti nim obrátili a pohltili ľudstvo. A začali hrešiť proti vtákom, zvieratám, plazom a rybám a požierať si navzájom telo a piť krv. Potom zem obvinila tých, ktorí boli bezbožní. Enoch 7:1-6

A ženy porodili obrov a celá zem bola preto naplnená krvou a neprávosťou. Enoch 9:9

A On mi odpovedal a povedal mi a počul som Jeho hlas: Neboj sa, Enoch, ty spravodlivý muž a zákonník spravodlivosti! Pristúp sem a počúvaj môj hlas. A choď, povedz Strážcom nebies, ktorí ťa poslali, aby si sa za nich prihováral: Ty by si sa mal prihovárať za ľudí, a nie ľudia za seba. Prečo ste opustili vysoké, sväté a večné nebo a ležali ste so ženami a poškvrnili ste sa s dcérami ľudskými a vzali ste si za ženy a konali ste ako deti zeme a splodili ste obrov ako svojich synov? A hoci ste boli svätí, duchovní, žijúci večný život, poškvrnili ste sa krvou žien a splodili ste deti krvou tela a ako deti ľudí ste túžili po tele a krvi, ako to robia aj tí, ktorí zomierajú a hynú. Preto som im dal aj ženy, aby ich mohli oplodniť a splodiť s nimi deti, aby im tak nič

nechýbalo na zemi. Ale vy ste boli predtým duchovní, žili ste večný život a nesmrteľní pre všetky generácie sveta. A preto som vám neurčil manželky, lebo duchovní nebesia majú príbytok v nebi. Obri, ktorí sú stvorení z duchov a tela, budú sa na zemi volať zlými duchmi a na zemi budú bývať. Zlí duchovia vyšli z ich tiel, pretože sa narodili z ľudí a od svätých Strážcov je ich počiatok a prvotný pôvod; budú zlými duchmi na zemi a budú sa volať zlými duchmi. Duchovia nebies budú mať príbytok v nebi, ale duchovia zeme, ktorí sa narodili na zemi, budú mať príbytok na zemi. Duchovia obrov trápia, utláčajú, ničia, útočia, bojujú a páchajú na zemi skazu a spôsobujú problémy: neprijímajú jedlo, ale napriek tomu sú hladní a smädní a spôsobujú priestupky. A títo duchovia povstanú proti deťom ľudským a proti ženám, pretože z nich vzišli. Enoch 15:1-11

Od dní zabíjania, zničenia a smrti obrov, z duší ktorých tela duchovia, vyjdúc, zničia bez toho, aby sa podrobili súdu. Tak budú ničiť až do dňa skončenia, veľkého súdu, v ktorom sa vek skončí, nad Strážcami a bezbožnými, áno, bude úplne skončený. Enoch 16:1

A ja, Enoch, som mu odpovedal a povedal: Hospodin učiní na zemi novú vec, a toto som už videl vo videní, a oznámim ti, že v pokolení môjho otca Járeda niektorí anjeli nebies prestúpili slovo Hospodinovo. A hľa, páchajú hriech a prestupujú zákon a spojili sa so ženami a páchajú s nimi hriech a niektoré z nich si vzali za manželky a splodili s nimi deti. A splodia na zemi obrov nie podľa ducha, ale podľa tela, a na zemi bude veľký trest a zem bude očistená od všetkej nečistoty. Áno, príde veľká skaza na celú zem a bude potopa a veľká skaza na jeden rok. Enoch 106:13-16

Jubileá

A stalo sa, keď sa deti ľudské začali množiť na tvári zeme a narodili sa im dcéry, že ich anjeli Boží videli v istom roku tohto jubilea, že boli krásne na pohľad; a brali si za ženy všetky, ktoré si vyvolili, a porodili im synov a boli obri. Jubileá 5:1

Lebo kvôli týmto trom veciam prišla na zem potopa, a to kvôli smilstvu, v ktorom Strážcovia proti zákonu svojich ustanovení smilnili s dcérami ľudskými a brali si za ženy všetky, ktoré si vyvolili. A tak dali počiatok nečistote. A splodili synov Nafidim, a všetci boli nepodobní a požierali sa navzájom. A obri zabili Nafilov a Nafili zabili Eljo a Eljo ľudstvo a jeden človek druhého. A každý sa predal, aby páchal neprávosť a prelieval veľa krvi, a zem sa naplnila neprávosťou. Jubileá 7:21-23

A rozprával im o súde s obrmi a o súde so Sodomčanmi, ako boli súdení pre svoju zlobu a ako zomreli pre svoje smilstvo, nečistotu a vzájomnú skazu skrze smilstvo. Jubileá 20:5

Ale predtým nazývali krajinu Gileád krajinou Refaimov, lebo to bola krajina Refaimov a Refaimovia sa tam narodili, obri, ktorých výška bola desať, deväť, osem až sedem lakťov. Jubileá 29:9

Zabudnuté knihy Edenu

Muži ma vzali do piateho neba a umiestnili ma tam a tam som videl mnoho a nespočetných vojakov, zvaných Grigori, ľudského vzhľadu, a ich veľkosť bola väčšia ako u veľkých obrov a ich tváre boli zvädnuté a mlčanie ich úst trvalé a na piatom nebi nebola žiadna služba. A povedal som mužom, ktorí boli so mnou: Prečo sú títo tak zvädnutí a ich tváre melancholické a ich ústa mlčia a prečo niet žiadnej služby na tomto nebi? A povedali mi: Toto sú Grigori, ktorí so svojím kniežaťom Satanailom zavrhli Pána svetla, a po nich sú tí, ktorí sú držaní vo veľkej tme na druhom nebi, a traja z nich zostúpili na zem z Pánovho trónu, na miesto Ermon, a porušili svoje sľuby na úpätí vrchu Ermon a videli dcéry ľudské, aké sú dobré, a vzali si za ženy a znečistili zem svojimi skutkami, ktorí vo všetkých dobách svojho veku páchali bezprávie a miešanie, a rodia sa obri a úžasní veľkí muži a veľké nepriateľstvo. A preto ich Boh súdil veľkým súdom a oni plačú za svojimi bratmi a budú potrestaní vo veľký deň Pánov. Tajomstvá Enocha 18:1-4

Preto, deti moje, utekajte pred smilstvom a prikážte svojim ženám a dcéram, aby si nezdobili hlavy a tváre a neklamali myseľ, lebo každá žena, ktorá používa tieto triky, je odložená na večný trest. Takto zvádzali

Strážcov, ktorí boli pred potopou; lebo keď ich títo neustále hľadeli, túžili po nich a v mysli si to predstavovali; menili sa do ľudskej podoby a zjavovali sa im, keď boli so svojimi manželmi. A ženy, túžiac vo svojich mysliach podľa ich podoby, porodili obrov, lebo Strážcovia sa im zjavovali, akoby siahali až do neba. Preto sa chráňte smilstva; a ak chcete byť čistej mysle, chráňte svoje zmysly pred každou ženou. Závet Rúbena 2:17-20

Našiel som kráľa Achora, muža obrovskej postavy, ako hádza oštepy pred seba i zozadu, sediac na koni. Zdvihol som kameň vážiaci šesťdesiat libier, hodil som ho a zasiahol som jeho koňa a zabil ho. Môj otec Jakub zabil Beelesata, kráľa všetkých kráľov, silného obra, dvanásť lakťov vysokého. Závet Júdu 1:18,22